

Övergripande lägesbild

- **Migration:** Det uppstår alltjämt nya frågor kring boenden och förutsättningarna för ett humant mottagande på medellång sikt har börjat diskuteras i länet. Exempelvis huruvida Migrationsverkets upphandlingar kommer att konkurrera med kommunernas möjlighet till lägenheter till sin sociala verksamhet, hur barnperspektivet tillgodoses vid flytt från EBO till ABO, hur man skyddar nyanlända med husdjur från osäkra boenden när de inte får ta med sig husdjur till Migrationsverkets boenden m.m.
- **Ekonomi:** När antalet flyktingar till Sverige ökar och massflyktsdirektivet fungerar som det gör (t.ex. ingen har rätt till SFI/arbetsmarknadspolitiska åtgärder via Arbetsförmedlingen), ställs krav på proaktiva insatser kopplat till stärkt arbetsmarknad och kompetensförsörjning. Regionen för dialog med bl. a. Arbetsförmedlingen om tillgång till kompetenskartläggningar för en effektivare matchning. Systematik saknas under massflyktsdirektivet för att kartlägga kompetenser.
- **Cybersäkerhet:** Länsstyrelsen Skåne undersöker möjligheten att stärka stödet till kommunerna.
- **Social hållbarhet:** Risk för människohandel och prostitution. Lösningen bör vara att ha god dialog med, och informationshämtning av, civilsamhället för att uppdaga detta. Polisens ärenden utgör en mer stram statistik medan civilsamhället kan bistå med tidiga signaler och en mer extensiv bild av problemets omfattning.
- **Jordbruk:** Som tidigare: Priserna på insatsvaror såsom diesel, foder och kvävegödsel ökade redan före krigsutbrottet men utgör fortsatt en utmaning. Elpriserna i södra Sverige är dessutom särskilt höga och risken för fortsatt höga eller stigande priser är oroväckande för sektorn. Reell risk för djurskyddsproblematik liknande det som sågs under torkan 2018. De ekonomiska konsekvenserna för jordbrukssektorn bedöms snarare kulminera 2023 än i år.

Åtgärder som länsstyrelsen har genomfört eller planerar

- Ett partsgemensamt frågor och svar-dokument är publicerat på Länsstyrelsen Skånes [hemsida](#) samt i sociala medier. Syftet med dokumentet är att kunna bemöta frågor från allmänheten, med särskilt fokus personer som tar emot flyktingar från Ukraina i sitt hem. Arbete med att sprida dokumentet i andra kanaler för att nå fler målgrupper fortsätter.
- Initiativ till en mindre kommungemensam grupp för migrationsfrågor är tagen. Syftet är att föra proaktiva diskussioner inför ny lagstiftning om jämn fördelning av personer som fått uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet. Gruppen kommer även att diskutera paradoxen med insatser på längre sikt vis-a-vis återvändande.

Behov av information, samverkan och åtgärder

- Under vecka 13 konstaterades brist på vissa utsäden i Skåne (havren är exempelvis slut). Detta är allvarligt i sig men kan också leda till konsekvenser för sökta jordbruksstöd (pga. krav på visst antal grödor vid ett visst antal hektar). Behöver hanteras av ansvarigt departement.
 - En isoleringsanläggning för djur är upphandlad och satt i bruk i Skåne men fler behövs. I första hand rekommenderas dock att nyinkomna djur ska besöka veterinärklinik för kontroll av rabies, inte isolering i första hand. Detta är problematiskt då klinikerna inte är rustade att kontrollera husdjuren, bl.a. på grund av att all personal inte är rabiesvaccinerade. Följden blir att klinikerna kan neka undersökning/kontroll och att kontroll då riskerar att helt utebli.
- Identifierade behov från skånska kommuner:
- Beslut och information om ersättningar och kommuners uppdrag.
 - Tydlighet/ fler detaljer kring statlig ersättning för evakueringsboenden.
 - Beslut om hur sökande enligt massflyktsdirektivet ska folkbokföras eller på annat sätt synliggöras för kommunerna.
 - Kommunuppdelad åldersuppdelad statistik och annan information för underlag till prognoser.
 - Säkerställa att hänsyn tas till barnperspektivet när Migrationsverket flyttar personer från privata boenden till Migrationsverkets boenden. Finns även önskan om att Migrationsverket ska underlätta för boende att bo kvar i samma kommun vid flytt från eget boende till anläggningsboende.

Kommunspecifikt

- Frågan kring ankomstkommunernas uppdrag i mottagandet är fortfarande angelägen: Vissa ankomstkommuner bistår aktivt med egen personal vid ankomstplatserna, alternativt har möjlighet till det vid akuta situationer. Malmö Stad har dock ingen kommunal personal vid ankomstplatser men samordnar med ideella organisationer. Migrationsverket finns på plats hos ankomstkommunerna men ökad närvaro av gränspolis efterfrågas fortsatt.
- Ystad kommun har nu producerat egna informationsskyltar samt använder sig av informationsmaterial från bland andra länsstyrelsen. Civilsamhället som bidrar i Malmö stad har dock uppmärksammat att myndigheter försöker förmedla information på ett pedagogiskt sätt men det har framkommit att officiella dokument med stämplor och underskrift föredras av ukrainska medborgare eftersom det ger en känsla av trygghet.

Läget för socialtjänsten – utmaningar, kapacitet och bemanning, etc.

Än så länge ser länsstyrelsen ingen markant ökad belastning på kommunerna avseende mottagandet av ensamkommande barn. Länsstyrelsen delar den information och statistik som kommer avseende ensamkommande barn med kommunerna. En viktig iakttagelse så här långt är att 99% av de ensamkommande barn som blivit anvisade till en kommun blir det för att de har en anknytning till kommunen, alltså antingen kommit tillsammans med andra vuxna som inte är deras vårdnadshavare eller redan har en kontakt i Sverige. Detta innebär att kommunerna i första hand behöver förbereda sig för att utreda nätverkshem (släktingplaceringar eller liknande), snarare än att öppna HVB-boenden eller rekrytera familjehem, även om detta också kan komma att bli aktuellt längre fram, eller om barnen inte anses kunna bo med sin anknytning. Detta har vi uppmärksammat kommunerna på.

Kommuner lyfter att det finns en viss osäkerhet kring hur många ensamkommande barn som faktiskt vistas i kommunerna samt oro för att det ska finnas ensamkommande barn som inte har registrerat sig och därmed inte kommit till myndigheternas kännedom.

Barnhemsbarn som har kommit eller väntas komma till länet

Det fanns initiala rapporter om att en större grupp barnhemsbarn väntades till en kommun i Skåne men Länsstyrelsen Skåne har ingen information om att någon grupp ska ha anlänt till Skåne.

Övrig relaterad info som bedöms vara av vikt

I höstens lägesbildsenkät kring mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn som gick ut till samtliga kommuner i landet svarade många av Skånes kommuner att man inte hade beredskap för ett hastigt ökat mottagande av ensamkommande barn. De flesta kommuner har avvecklat sina HVB-boenden, uppger svårigheter med att rekrytera familjehem samt uppger oro för att man har tappat kompetens kring ensamkommande barn. Skulle det komma väldigt många ensamkommande barn till Skåne på kort tid skulle det bli en stor utmaning för kommunerna.

Länsstyrelserna tillsammans med Migrationsverket, Socialstyrelsen och SKR kommer att erbjuda kommunerna att delta i regionala informationsträffar om mottagandet av ensamkommande barn från Ukraina under vecka 16 och 17. Länsstyrelsen Skåne ansvarar för träffen för kommunerna i sydlänen den 20 april. Information som delges under mötet innefattar bland annat statistik, regelverk och socialtjänstens ansvar.

Den 26 april ordnar Länsstyrelsen Skåne en nätverksträff för personer som jobbar med mottagandet av nyanlända barn och ensamkommande barn i en kommun i Skåne. Migrationsverket, Rädda Barnen och Svedala kommun kommer att delta för att lyfta aktuella frågor.

Samlad bedömning

Liv och hälsa

Samhällets funktionalitet

Grundläggande värden (demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter)

Miljö och ekonomiska värden

Nationell suveränitet

Förtroende

Liv och hälsa: Inga märkbara hälsoeffekter på befolkningen i länet till följd av mottagande av människor från Ukraina. Dock pågår ett arbete inom hälso- och sjukvården med att säkra vårdtillgången för nyanlända. Detta arbete försvåras av bristande statistik samt fortsatta vårdskulder.

Samhällets funktionalitet: Energi och drivmedelspriserna, livsmedelsförsörjning kan medföra allmänt ökat tryck på samhällets funktionalitet.

Grundläggande värden:

Miljö och ekonomiska värden: Ökad risk för brist på fällningskemikalier för rening av avloppsvatten. Energi- och drivmedelspriser påverkar diverse olika branscher samt privatpersoner.

Nationell suveränitet: Uppgift saknas.

Förtroende: Påverkan på förtroende beroende på hur vi klarar av att hantera migrationsfrågan, detta inkluderar förmågan att ge stöd och vägledning till privatpersoner som tagit emot flyktingar på eget bevåg.

Bedömningsskala:

Grå: Uppgift saknas.

Grön: Ingen påverkan.

Gul: Måttlig påverkan.

Orange: Betydande påverkan.

Röd: Allvarlig påverkan.

Mörkröd: Kritisk påverkan.